

Treaty Series No. 30 (1996)

Agreement

between the Government of the
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
and the Government of the Republic of Kazakhstan

for the Promotion and Protection of Investments

London, 23 November 1995

[The Agreement entered into force on 23 November 1995]

*Presented to Parliament
by the Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs
by Command of Her Majesty
March 1996*

LONDON : HMSO

£4.00

**AGREEMENT
BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE
UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND
AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
FOR THE PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS**

The Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of The Republic of Kazakhstan;

Desiring to create favourable conditions for greater investment by nationals and companies of one State in the territory of the other State;

Recognising that the encouragement and reciprocal protection under international agreement of such investments will be conducive to the stimulation of individual business initiative and will increase prosperity in both States;

Have agreed as follows:

ARTICLE 1

Definitions

- (a) "investment" means every kind of asset and in particular, though not exclusively, includes:
- (i) movable and immovable property and any other property rights such as mortgages, liens or pledges;
 - (ii) shares in and stock and debentures of a company and any other form of participation in a company;
 - (iii) claims to money or to any performance under contract having a financial value;
 - (iv) intellectual property rights, goodwill, technical processes and know-how;
 - (v) business concessions conferred by law or under contract, including concessions to search for, cultivate, extract or exploit natural resources.
- A change in the form in which assets are invested does not affect their character as investments and the term "investment" includes all investments, whether made before or after the date of entry into force of this Agreement;
- (b) "returns" means the amounts yielded by an investment and in particular, though not exclusively, includes profit, interest, capital gains, dividends, royalties and fees;
- (c) "nationals" means:
- (i) in respect of the United Kingdom: physical persons deriving their status as United Kingdom nationals from the law in force in the United Kingdom;
 - (ii) in respect of the Republic of Kazakhstan: physical persons deriving their status as citizens of the Republic of Kazakhstan from the law in force in the territory of the Republic of Kazakhstan;
- (d) "companies" means:
- (i) in respect of the United Kingdom: corporations, firms and associations incorporated or constituted under the law in force in any part of the United Kingdom or in any territory to which this Agreement is extended in accordance with the provisions of Article 12;
 - (ii) in respect of the Republic of Kazakhstan: corporations, companies, associations, partnerships or other organisations, irrespective of their organisation or legal form and form of ownership, constituted under the law of the Republic of Kazakhstan and being legal persons according to its laws;
- (e) "territory" means:
- (i) in respect of the United Kingdom: Great Britain and Northern Ireland, including the territorial sea and any maritime area situated beyond the territorial sea of the United Kingdom which has been or might in the future be designated under the national law as an area within which the United Kingdom

may exercise rights with regard to the sea-bed and subsoil and the natural resources and any territory to which their Agreement is extended in accordance with the provisions of Article 12;

- (ii) in respect of the Republic of Kazakhstan: the state territory of the Republic of Kazakhstan, including the exclusive economic zones, continental shelf and subsoil over which the Republic of Kazakhstan exercises its sovereign rights and jurisdiction, in accordance with international law.

ARTICLE 2

Promotion and Protection of Investment

- (1) Each Contracting Party shall encourage and create favourable conditions for nationals or companies of the other Contracting Party to invest capital in its territory, and, subject to its right to exercise powers conferred by its laws, shall admit such capital.
- (2) Investments of nationals or companies of each Contracting Party shall at all times be accorded fair and equitable treatment and shall enjoy full protection and security in the territory of the other Contracting Party. Neither Contracting Party shall in any way impair by unreasonable or discriminatory measures the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of investments in its territory of nationals or companies of the other Contracting Party. Each Contracting Party shall observe any obligation it may have entered into with regard to investments of nationals or companies of the other Contracting Party.

ARTICLE 3

National Treatment and Most-favoured-nation Provisions

- (1) Neither Contracting Party shall in its territory subject investments or returns of nationals or companies of the other Contracting Party to treatment less favourable than that which it accords to investments or returns of its own nationals or companies or to investments or returns of nationals or companies of any third State.
- (2) Neither Contracting Party shall in its territory subject nationals or companies of the other Contracting Party, as regards their management, maintenance, use, enjoyment or disposal of their investments, to treatment less favourable than that which it accords to its own nationals or companies or to nationals or companies of any third State.
- (3) For the avoidance of doubt it is confirmed that the treatment provided for in paragraphs (1) and (2) above shall apply to the provisions of Articles 1 to 11 of this Agreement.

ARTICLE 4

Compensation for Losses

- (1) Nationals or companies of one Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot in the territory of the latter Contracting Party shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, no less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own nationals or companies or to nationals or companies of any third State. Resulting payments shall be freely transferable.
- (2) Without prejudice to paragraph (1) of this Article, nationals and companies of one Contracting Party who in any of the situations referred to in that paragraph suffer losses in the territory of the other Contracting Party resulting from:
 - (a) requisitioning of their property by its forces or authorities, or
 - (b) destruction of their property by its forces or authorities, which was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation,shall be accorded restitution or adequate compensation. Resulting payments shall be freely transferable.

ARTICLE 5

Expropriation

(1) Investments of nationals or companies of either Contracting Party shall not be nationalised, expropriated or subjected to measures having effect equivalent to nationalisation or expropriation (hereinafter referred to as "expropriation") in the territory of the other Contracting Party except for a public purpose related to the internal needs of that Party on a non-discriminatory basis and against prompt, adequate and effective compensation. Such compensation shall amount to the genuine value of the investment expropriated immediately before the expropriation or before the impending expropriation became public knowledge, whichever is the earlier, shall include interest at a normal commercial rate until the date of payment, shall be made without delay, the effectively realizable and be freely transferable. The nationals or company affected shall have a right, under the law of the Contracting Party making the expropriation, to prompt review, by a judicial or other independent authority of that Party, of his or its case and of the valuation of his or its investment in accordance with the principles set out in this paragraph.

(2) Where a Contracting Party expropriates the assets of a company which is incorporated or constituted under the law in force in any part of its territory, and in which nationals or companies of the other Contracting Party own shares, it shall ensure that the provisions of paragraph (1) of this Article are applied to the extent necessary to guarantee prompt, adequate and effective compensation in respect of their investment to such nationals or companies of the other Contracting Party who are owners of those shares.

ARTICLE 6

Repatriation of Investment and Returns

Each Contracting Party shall in respect of investments guarantee to nationals or companies of the other Contracting Party the unrestricted transfer of their investments and returns. Transfers shall be effected without delay in the convertible currency in which the capital was originally invested or in any other convertible currency agreed by the investor and the Contracting Party concerned. Unless otherwise agreed by the investor transfers shall be made at the rate of exchange applicable on the date of transfer pursuant to the exchange regulations in force.

ARTICLE 7

Exceptions

The provisions of this Agreement relative to the grant of treatment not less favourable than that accorded to the nationals or companies of either Contracting Party or of any third State shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the nationals or companies of the other the benefit of any treatment, preference or privilege resulting from:

- (a) any existing or future customs union or similar international agreement to which either of the Contracting Parties is or may become a party, or
- (b) any international agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation or any domestic legislation relating wholly or mainly to taxation.

ARTICLE 8

Settlement of Disputes between an Investor and a Host State

(1) Disputes between a national or company of one Contracting Party and the other Contracting Party concerning an obligation of the latter under this Agreement in relation to an investment of the former which have not been amicably settled shall, after a period of three months from written notification of a claim, be submitted to international arbitration if the national or company concerned so wishes.

(2) Where the dispute is referred to international arbitration, the national or company and the Contracting Party concerned in the dispute may agree to refer the dispute either to:

- (a) the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (having regard to the provisions, where applicable, of the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington DC on 18 March 1965¹ and the Additional Facility for the Administration of Conciliation, Arbitration and Fact-Finding Proceedings); or
- (b) the Court of Arbitration of the International Chamber of Commerce; or
- (c) an international arbitrator or ad hoc arbitration tribunal to be appointed by a special agreement or established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law.

If after a period of three months from written notification of the claim there is no agreement to one of the above alternative procedures, the dispute shall at the request in writing of the national or company concerned be submitted to arbitration under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law as then in force. The parties to the dispute may agree in writing to modify these Rules.

ARTICLE 9

Disputes between the Contracting Parties

- (1) Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement should, if possible, be settled through the diplomatic channel.
- (2) If a dispute between the Contracting Parties cannot thus be settled, it shall upon the request of either Contracting Party be submitted to an arbitral tribunal.
- (3) Such an arbitral tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two months of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the tribunal. Those two members shall then select a national of a third State who on approval by the two Contracting Parties shall be appointed Chairman of the tribunal. The Chairman—shall be appointed within two months from the date of appointment of the other two members.
- (4) If within the periods specified in paragraph (3) of this Article the necessary appointments have not been made, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to make any necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or if he is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice-President shall be invited to make the necessary appointments. If the vice-President is a national of either Contracting Party or if he too is prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the necessary appointments.
- (5) The arbitral tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be binding on both Contracting Parties. Each Contracting Party shall bear the cost of its own member of the tribunal and of its representation in the arbitral proceedings; the cost of the Chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by the Contracting Parties. The tribunal may, however, in its decision direct that a higher proportion of costs shall be borne by one of the two Contracting Parties, and this award shall be binding on both Contracting Parties. The tribunal shall determine its own procedure.

¹Treaty Series No. 25 (1967), Cmnd. 3255.

ARTICLE 10

Subrogation

(1) If one Contracting Party or its designated Agency ("the first Contracting Party") makes a payment under an indemnity given in respect of an investment in the territory of the other Contracting Party, ("the second Contracting Party") the second Contracting Party shall recognise:

- (a) the assignment to the first Contracting Party by law or by legal transaction of all the rights and claims of the party indemnified, and
- (b) that the first Contracting Party is entitled to exercise such rights and enforce such claims by virtue of subrogation, to the same extent as the party indemnified.

(2) The first Contracting Party shall be entitled in all circumstances to the same treatment in respect of:

- (a) the rights and claims acquired by it by virtue of the assignment, and
- (b) any payments received in pursuance of those rights and claims,

as the party indemnified was entitled to receive by virtue of this Agreement in respect of the investment concerned and its related returns.

(3) Any payments received in non-convertible currency by the first Contracting Party in pursuance of the rights and claims acquired shall be freely available to the first Contracting Party for the purpose of meeting any expenditure incurred in the territory of the second Contracting Party.

ARTICLE 11

Application of other Rules

If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to the present Agreement contain rules, whether general or specific, entitling investments by nationals or companies of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such rules shall to the extent that they are more favourable prevail over the present Agreement.

ARTICLE 12

Territorial Extension

At the time of entry into force of this Agreement, or at any time thereafter, the provisions of this Agreement may be extended to such territories for whose international relations the Government of the United Kingdom are responsible as may be agreed between the Contracting Parties in an Exchange of Notes.

ARTICLE 13

Entry into Force

This Agreement shall enter into force on the day of signature¹.

ARTICLE 14

Duration and Termination

This Agreement shall remain in force for a period of ten years. Thereafter it shall continue in force until the expiration of twelve months from the date on which either Contracting Party shall have given written notice of termination to the other. Provided that in respect of investments made whilst the Agreement is in force, its provisions

¹The Agreement entered into force on 23 November 1995.

shall continue in effect with respect to such investments for a period of twenty years after the date of termination and without prejudice to the application thereafter of the rules of general international law.

In witness whereof the undersigned, duly authorised thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done in duplicate at London this 23rd day of November 1995 in the English and Kazakh languages, both texts being equally authoritative.

For the Government of the United
Kingdom of Great Britain and
Northern Ireland:

For the Government of The Republic of
Kazakhstan:

JOHN MAJOR

A KAZHEGELDIN

**ҰЛЫБРИТАНИЯ ЖӘНЕ СОЛТҮСТІК ИРЛАНДИЯ
ҚҰРАМА КОРОЛЬДІГІНІҢ ҮКІМЕТІ МЕН ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҮКІМЕТІ АРАСЫНДАҒЫ
ИНВЕСТИЦИЯЛАРДЫ КӨТЕРМЕЛЕУ ЖӘНЕ
ҚОРҒАУ ТУРАЛЫ**

К Е Л І С І М

Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Құрама Корольдігінің Үкіметі мен Қазақстан Республикасының Үкіметі

бір мемлекет азаматтары мен компанияларының екінші мемлекет аумағындағы инвестицияларын молайту үшін қолайлы жағдай жасауға тілек білдіре отырып;

халықаралық шартқа сәйкес жүзеге асырылатын мұндай инвестицияларды көтермелеу және өзара қорғау жеке кәсіпорындардың бастамасын дамытуға жәрдемдесетінін және екі мемлекеттің тұрмыс-жағдайын көтеретінін мойындай отырып;

мына төмендегілер туралы келісімге келді:

1-БАП

Айқындамалар

Осы Келісімді жүзеге асыру мақсатында:

а) "инвестиция" термині кез келген актив түрін білдіреді және оған ішінара, бірақ ерекшелік емес ретінде мыналар кіреді:

1. қозғалмалы және қозғалмайтын мүлік және мүлік салу, борышкердің мүлкіне тыйым салу құқығы, қардарлық пен кепілдік сияқты басқа да кез келген мүліктік құқықтар;

2. акциялар, бағалы қағаздар, кез келген компанияның борыштық міндеттемелері, сондай-ақ компанияға қатысудың басқа да кез келген нысандары;

3. ақшалай міндеттемелер немесе қаржылық құны бар контракттыға сәйкес басқа да кез келген міндеттемелер;

4. интеллектуалды меншік құқықтары, гудвилл, технологиялық процестер және ноу-хау;

5. табиғи ресурстарды іздестіру, игеру, өндіру немесе пайдалануды қоса алғанда, заңмен немесе контракттымен сәйкес кәсіпорынға берілетін жеңілдіктер.

Активтер инвестицияланатын түрдің өзгеруі олардың инвестиция ретіндегі сипатына ықпал етпейді, ал "инвестиция" термині осы Келісім күшіне енген күнге дейін немесе одан кейін жүзеге асырылған инвестициялардың барлық түрлері кіреді.

ө) "табыстар" инвестициялардан алынған сомаларды білдіреді, бұған ерекшелік емес ретінде, атап айтқанда, пайда, проценттер, капиталдың көбеюі, дивидендтер, роялти және сыйақылар кіреді.

б) "азаматтар" термині мыналарды білдіреді:

1. Құрама Корольдікке қатысты алғанда: Құрама Корольдіктің қолданыстағы заңдарына сәйкес Құрама Корольдіктің азаматы ретінде мәртебесі бар жеке тұлғалар;

2. Қазақстан Республикасына қатысты алғанда: Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын заңдарға сәйкес Қазақстан Республикасының азаматы ретінде мәртебесі бар жеке тұлғалар.

в) "компаниялар" термині мыналарды білдіреді:

1. Құрама Корольдікке қатысты алғанда: Құрама Корольдіктің қолданыстағы заңдарына сәйкес немесе 12-баптың ережелеріне сәйкес осы Келісімнің күші таратылатын кез келген аумақта құрылған немесе жасалған корпорациялар, фирмалар және ассоциациялар;

2. Қазақстан Республикасына қатысты алғанда: заңдық нысанына немесе меншік нысанына қарамастан, Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес құрылған және осы заңдарға сәйкес заңды тұлға болып табылатын корпорациялар, компаниялар, ассоциациялар, серіктестіктер немесе өзге де ұйымдар.

г) "аумақ" термині мыналарды білдіреді:

1. Құрама Корольдікке қатысты алғанда: Құрама Корольдіктің аумақтық теңізі және аумақтық теңіз суларын жағалай орналасқан басқа да кез келген аумақтық теңіз қосылады, олар Құрама Корольдіктің ұлттық заңына және халықаралық құқыққа сәйкес олардың аумағында Құрама Корольдік теңіз түбі мен оның жер қойнауы, сондай-ақ табиғи ресурстарға қатысты өз құқықтарын жүзеге асыра алатын аумақ ретінде саналған немесе болашақта санала алатын, сол сияқты 12-баптың ережелеріне сәйкес осы Келісім қолданылатын кез келген аумақ.

2. Қазақстан Республикасына қатысты алғанда: халықаралық құқыққа сәйкес Қазақстан Республикасы өзінің егемен құқықтары мен заңдарын жүзеге асыратын ерекше экономикалық аймақтарды, су асты жазығы мен жер қойнауларын қоса алғанда, Қазақстан Республикасының мемлекеттік аумағы;

2-БАП

Инвестицияны көтермелеу және қорғау

1. Әрбір Уағдаласушы Тарап өз аумағында капитал инвестициялау мақсатында екінші Уағдаласушы Тараптың азаматтарын немесе компанияларын көтермелеп, оларға қолайлы жағдайлар жасайды және өзінің заң бойынша өкілеттігін жүзеге асыру құқығына сәйкес осындай капиталды қабылдайды.

2. Әрбір Уағдаласушы Тараптың азаматтарының немесе компанияларының инвестицияларына әр уақытта өділетті өрі тең жағдайлар, сондай-ақ екінші Уағдаласушы Тараптың аумағында толық қорғау мен қауіпсіздік жасалады.

Уағдаласушы Тараптардың бірде-біреуі екінші Уағдаласушы Тараптың азаматтарының немесе компанияларының өз аумағында инвестицияларға бақылауды сақтауды, қолдануды, пайдалануды немесе иеленуді жүзеге асыруына жосықсыз немесе кемсітушілік шараларын қандай жағдайда да қолдана алмайды. Әрбір Уағдаласушы Тарап екінші Уағдаласушы Тараптың азаматтарының немесе компанияларының инвестицияларына қатысты қабылдануы мүмкін кез келген міндеттемені бұлжытпай сақтайтын болады.

3-БАП

Ұлттық режим және неғұрлым қолайлы жағдай туғызу режимі туралы ережелер

1. Уағдаласушы Тараптардың бірде-біреуі өз аумағында екінші Уағдаласушы Тараптың азаматтарының немесе компанияларының инвестициялары немесе табыстары бойынша кез келген үшінші мемлекеттің азаматтарының немесе компанияларының инвестицияларына яки табыстарына қарағанда қолайлылығы кем режим туғызылуына жол бермейтін болады.

2. Уағдаласушы Тараптардың бірде-біреуі өз аумағында екінші Уағдаласушы Тараптың азаматтарына немесе компанияларына олардың инвестицияларын басқару, сақтау, пайдалану, иелену немесе оларға билік ету жөнінде өздерінің төл азаматтарына яки компанияларына қарағанда қолайлылығы кем режим туғызылуына жол бермейтін болады.

3. Күдік тумауы үшін осы Келісім : жоғарыда аталған 1 және 2 -параграфтарда қамтамасыз етілген режим осы Келісімнің 1-ден 11-ге дейінгі баптарының ережелеріне сай келетінін растайды.

4-БАП **Шығындарды өтеу**

1. Уағдаласушы Тараптардың бірінің азаматтары немесе компаниялары, олардың инвестициялары екінші Уағдаласушы Тараптың аумағында соғыс немесе өзге де қарулы жанжал, революция, төтенше жағдай, көтеріліс, бүлік немесе жаппай тәртіпсіздік туа қалған жағдайда зиян шеккен болса, шығынның орнын жабу, зиянды қалпына келтіру, өтеу немесе басқа да кез келген реттеушілік жөнінде соңғы Уағдаласушы Тарап жасайтын кез келген үшінші мемлекеттің азаматтарына яки компанияларына қарағанда қолайлылығы кем емес режимді пайдаланатын болады. Түпкілікті төлем еркін аударылуға тиісті.

2. Аталған баптың 1-параграфына зиян тигізбей осы параграфта көрсетілген жағдайлардың нәтижесінде екінші Уағдаласушы Тараптың аумағында зиян шеккен бір Уағдаласушы Тараптың азаматтары мен компаниялары мынадай жағдайларда зиян шексе:

а) өз меншігі күшпен немесе өкімет органдары арқылы тартып алынса немесе

ә) олардың меншігі күшпен немесе өкімет органдары арқылы қиратылған реттерде;

бұлар соғыс қимылдарының салдары болмаса немесе осы жағдайда міндетті болып табылмаса, шеккен зиянына тиісті өтем немесе балама өтем алуы тиіс.

Түпкілікті төлем еркін аударылуға тиісті.

5-БАП Экспроприация

1. Кез келген Уағдаласушы Тараптың азаматтарының немесе компанияларының инвестициялары екінші Уағдаласушы Тараптың аумағында национализацияланбауға, экспроприацияланбауға тиіс немесе национализациялауға яки экспроприациялауға /осы арада және бұдан былай "экспроприация" дегенді білдіретін/ тепе-тең тиімділігі бар шараларға ұшырамауы керек, бұларға кемсітпеушілік негізде және нақты, адекватты және тиімді өтемге сәйкес сол Тараптың ішкі мұқтажына жататын мемлекеттік мүдделер тұрғысында жасалған жағдайлар жатпайды. Мұндай өтем бұрынғы қалпына қарамастан белгіленген, экспроприацияланған инвестицияның экспроприация тікелей іске асырылғанға немесе экспроприациялау қаупі төнгенге дейінгі толық мәніндегі құнына сәйкес есептелуге тиісті, оған төлем жасалғанға дейінгі қалыпты коммерциялық бағам бойынша төлем күніне дейін процент қосылып, уақыт өткізбей ұтымды сатылуы және еркін түрде аударылуы керек. Экспроприацияға ұшыраған азаматтың немесе компанияның экспроприацияны жүргізетін Уағдаласушы Тараптың заңдарына сәйкес өз іс-қимылдары және осы параграфта белгіленген принциптерге орай өз инвестицияларының бағаланғаны туралы аталған Тараптың заң орындарының немесе тәуелсіз органдарының қорытындысын алуға құқығы бар.

2. Кез келген Уағдаласушы Тарап өз аумағының кез келген бөлігінде қолданылып жүрген заңға орай компанияның құрылған немесе жасалған кез келген компаниясының активтерін экспроприацияласа, сол сияқты аталған аумақта екінші Уағдаласушы Тараптың азаматтарының немесе компанияларының да акциялары болса, Уағдаласушы Тарап қажетті мөлшерде дұрыс, тепе-тең әрі тиімді өтем төлеуге кепілдік беру жөніндегі осы баптың 1-тармағындағы ережелерді осындай акцияларды иемденуші екінші Уағдаласушы Тараптың азаматтарының және компанияларының инвестицияларына да қатысты қамтамасыз етеді.

6-БАП

Инвестициялар мен табыстарды репатриациялау

Әрбір Уағдаласушы Тарап екінші Уағдаласушы Тараптың азаматтарының және компанияларының инвестицияларына қатысты олардың инвестициялары мен табыстарының шектеусіз аударылуына кепілдік береді. Аударымдар кідіріссіз, аталған капитал әуел баста инвестицияланған өтімді валютада немесе инвестор мен мүдделі Уағдаласушы Тарап арасында келісілген кез келген басқа да өтімді валютада атқарылуы тиіс. Басқаша келісімге тоқтағанша инвестордың аударымдары осы аударым атқарылатын күнге қолданылып отырған айырбас бағамы бойынша қолданылып жүрген айырбас ережелеріне сәйкес жасалуға тиіс.

7-БАП

Ерекшеліктер

Аталған Келісімнің Уағдаласушы Тараптың немесе басқа үшінші мемлекеттің азаматтарына яки компанияларына қолданылатын режимнен қолайлығы бір де кем емес режим жасауға қатысты ережелері Уағдаласушы Тараптардың біреуін кез келген режимнің қолайлығын, қарым-қатынас жағдайын немесе артықшылығын екінші Тараптың азаматтарына яки компанияларына қолдануға міндеттейді деген сөз емес, ол мыналардан:

а) кез келген Уағдаласушы Тарап қазіргі уақытта бар немесе болашақта құрылатын Келен одағына немесе осындай халықаралық келісімге қатысатын тұлға болып табылатындығынан немесе болуы мүмкіндігінен;

ә) тұтастай немесе басты тұрғыда салық салынуға қатысты кез келген халықаралық келісімнен яки шарттан немесе тұтастай немесе басты тұрғыда салық салынуға қатысты кез келген ішкі заңдардан туындайды.

8-БАП

Инвестор мен қабылдаушы тараптың арасындағы дауларды шешу

1. Уағдаласушы Тараптың бірінің азаматтары немесе компаниялары мен екінші Уағдаласушы Тараптың арасында сонғысының осы келісімге сәйкес міндеттемелеріне қатысты инвестицияларға байланысты достық негізде реттелмеген даулары үш айлан кейін талаптар туралы мәлімдемеден соң, егер мүдделі азамат немесе компания солай болуын қаласа, халықаралық төрелік сотқа тапсырылуға тиіс.

2. Дау төрелік соттың халықаралық органдарына тапсырылған жағдайларда азамат немесе компания, сондай-ақ мүдделі Уағдаласушы Тарап дауды шешу мақсаттарында мына келесі органдарға өтініш жасауға құқықты:

а/ Инвестициялық Дауларды Шешу жөніндегі Халықаралық Орталық (қолдануға болатын жерде, Мемлекеттер мен басқа мемлекеттер азаматтарының арасындағы инвестициялық дауларды шешу жөніндегі Вашингтонда 1965 жылғы 18 наурызда қол қою үшін ашылған Конвенцияның ережелеріне, сондай-ақ мәмілеге келу, төрелік және тергеу процедураларына басшылық жөніндегі Қосымша келісімнің ережелеріне қатысты бола отырып);

ә) Халықаралық Сауда палатасының Төрелік Соты;

б) Халықаралық Аралық Сотқа немесе ЮНСИТРАЛ төрелік сотының ережелеріне сәйкес (БҰҰ-ның Халықаралық Сауда құқығы жөніндегі комиссиясының) арнайы тағайындалған төрелік соты.

Талаптар туралы жазбаша мәлімдеменің датасынан бастап үш ай мерзім ішінде жоғарыда келтірілген баламалы процедуралардың кез келгеніне сәйкес келісімге қол жетпесе, онда мүдделі азаматтың немесе компанияның жазбаша мәлімдемесіне сәйкес дау ЮНСИТРАЛ төрелік сотының қолданыстағы ережелеріне сәйкес төрелік сотқа беріледі. Даудың қатысушылары осы Ережелерді жетілдіруге жазбаша түрде келісу құқығына ие.

9-БАП

Уағдаласушы Тараптардың арасындағы даулар

1. Уағдаласушы Тараптардың арасындағы осы Келісімді түсіну немесе қолдануға байланысты даулар мүмкіндігінше дипломатиялық арналар арқылы шешілуі тиіс.

2. Егер Уағдаласушы Тараптардың арасындағы даулар мұндай жолмен шешілмейтін болса, онда ол Уағдаласушы Тараптардың кез келгенінің жазбаша өтініші бойынша Төрелік соттың қарауына берілуі мүмкін.

3. Мұндай Төрелік сот әрбір жеке жағдай үшін төмендегідей тәртіппен құралатын болады. Мәлімдеме алынған күннен бастап, әрбір Уағдаласушы Тарап соттың бір-бір мүшесін тағайындауға тиіс. Сосын осы екі мүше үшінші бір мемлекеттің Соттың Төрағасы болып тағайындалатын азаматын, оның кандидатурасын екі Уағдаласушы Тарап мақұлдаған соң, таңдайды. Төраға осы екі мүше тағайындалған соң екі ай ішінде тағайындалады.

4. Егер осы баптың 3-параграфында көрсетілген кезең ішінде қажетті тағайындаулар жасалмаған болса, кез келген басқа келісім болмағандықтан, Уағдаласушы Тараптардың кез келгені қажетті тағайындаулар жасауға халықаралық Соттың Президентін шақыра алады. Егер Президент Уағдаласушы Тараптардың кез келгенінің азаматы болып табылса немесе егер жоғарыда айтылған міндеттердің орындалуына кедергі келтіретін болса, ондай жағдайда қажетті тағайындауларды жасауға Вице-Президент шақырылады. Егер Вице-Президент Уағдаласушы Тараптардың кез келгенінің азаматы болып табылса немесе егер ол да жоғарыда айтылған міндеттерді атқаруға кедергі келтіретін болса, ондай жағдайда қажетті тағайындауларды жасау үшін Халықаралық соттың мәртебесі бойынша одан кейінгі қызметі жоғары және Уағдаласушы Тараптардың кез келгенінің азаматы болып табылмайтын мүшесі шақырылады.

5. Төрелік сот өз шешімін көпшілік дауыспен қабылдайды. Мұндай шешімдер Уағдаласушы Тараптардың екеуі үшін міндетті болып табылады. Әрбір Уағдаласушы Тарап соттағы өз мүшесінің шығындарын, сондай-ақ төрелік процедуралардағы оның өкілдік

етуінің шығындарын өз мойнына алады; Төрағанын шығындары мен қалған шығындардың бағасын Уағдаласушы Тараптардың екеуі тепе-тең бөлікте төлейді. Алайда сот Уағдаласушы Тараптардың кез келгенінің шығындарды төлеу үлесін көбейту туралы өз шешімін қабылдауға құқықты және бұл шешім де Уағдаласушы Тараптардың екеуі үшін міндетті болып табылады. Сот өзінің процедураларын өздігінше белгілейді.

10-БАП **Суброгация**

1. Егер Уағдаласушы Тараптың бірі немесе оның өкілетті Агенттігі /"бірінші Уағдаласушы Тарап"/ екінші Уағдаласушы Тараптың /"екінші Уағдаласушы Тарап"/ аумағындағы кез келген инвестицияларға қатысты тартқан зияндар бойынша төлемді жүзеге асырса, онда екінші Уағдаласушы Тарап:

а) зиян шеккен Тараптың барлық құқықтары мен талаптарын заңға немесе заңды түрде рәсімделген операцияларға сәйкес беруді бірінші Уағдаласушы Тараптың тағайындалуын;

ә) бірінші Уағдаласушы Тараптың осындай құқықтар мен талаптарды орындауға зиян шеккен Тарап сияқты тап сол дәрежеде суброгация арқылы жүзеге асыруға өкілетті екенін мойындайды.

2. Бірінші Уағдаласушы Тарапқа барлық жағдайларда да дәл осындай режим:

а) тағайындау арқылы өзі алған құқықтар мен талаптарға, және

ә) осындай құқықтар мен талаптарды жүзеге асыру себебінен алынған кез келген төлемдерге;

зиян шеккен Тарапқа осы келісім арқылы инвестицияларға және соларға байланысты табыстарды алу ұйғарылған жағдайларда беріледі.

3. Өзіне алған құқықтар мен талаптарға сәйкес бірінші Уағдаласушы Тараптың өтімсіз валютада алған кез келген төлемдері екінші Уағдаласушы Тарап аумағында шеккен кез келген шығындарының орнын толтыру мақсаттарында бірінші Уағдаласушы Тарапқа еркін берілуі тиіс.

11-БАП

Басқа ережелерді қолдану

Уағдаласушы Тараптардың кез келгенінің заңдарының ережелері немесе міндеттемелері халықаралық құқыққа сәйкес қазіргі уақытта қолданыста жүрген немесе кейінірек Уағдаласушы Тараптардың арасында осы келісімге қабылданған қосымшаларда олардың жалпы немесе нақты болғандарынан тәуелсіз екінші Уағдаласушы Тараптың азаматтарының немесе компанияларының инвестицияларына осы келісімге сәйкес жасалатын режимнен қолайлырағы көзделген болса, мұндай ережелер олардың қолайлырақ дәрежесінде осы келісімнен үстем болады.

12-БАП

Аумақтық тарату

Осы Келісімнің күшіне енуі кезінде немесе енгеннен кейінгі кез келген уақытта осы келісімнің ережелері Уағдаласушы Тараптардың арасындағы ноталар алмасу түріндегі келісім бойынша Құрама Корольдіктің Үкіметтері халықаралық қарым-қатынастар үшін жауап беретін аумақтарға қолданылуы мүмкін.

13-БАП

Күшіне енуі

Әрбір Уағдаласушы Тарап екінші Тарапқа осы келісімнің күшіне енуі үшін оның аумағындағы қажетті конституциялық нысандылықтардың аяқталғаны туралы жазбаша түрде мәлімдейді. Осы келісім екі мәлімдеменің соңғысы алынған күні күшіне енеді.

14-БАП

Ұзақтығы және аяқталу мерзімі

Осы Келісім он жыл бойы күшінде болады. Бұдан соң Уағдаласушы Тараптардың кез келгені екінші Тарапқа осы Келісімнің қолданысын тоқтату туралы жазбаша мәлімдеген датасынан бастап он екі ай ішінде қолданыла береді. Осы Келісімнің қолданыста болған кезінде жүзеге асырылған

инвестицияларға қатысты жағдайда, оның ережелері осындай инвестицияларға қатысты тоқтатылған соң да жиырма жыл бойы және жалпыға бірдей халықаралық құқық ережелерін қолдануға нұқсан келтірмей қолданыла береді.

Осыны куәландыру үшін, өз Үкіметтерінен тиісті түрде өкілеттік алған төменде қол қоюшылар осы Келісімге қол қойды.

Лондон қаласында 1995 жылғы "23"
қарашада ағылшын және қазақ тілдерінде екі данада жасалды,
сондай-ақ екі мәтіннің де күші бірдей.

Ұлыбритания және Солтүстік
Ирландия Құрама Корольдігінің
Үкіметі үшін

Қазақстан Республикасының
Үкіметі үшін

JOHN MAJOR

A. KAZHEGELDIN

Published by HMSO and available from:

HMSO Publication Centre

(Mail, fax and telephone orders only)
PO Box 276, London, SW8 5DT
Telephone orders 0171-873 9090
General enquiries 0171-873 0011
(queuing system in operation for both numbers)
Fax orders 0171-873 8200

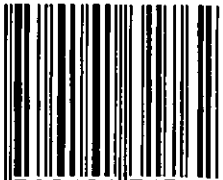
HMSO Bookshops

49 High Holborn, London, WC1V 6HB
(counter service only)
0171-873 0011 Fax 0171-831 1326
68-69 Bull Street, Birmingham B4 6AD
0121-236 9696 Fax 0121-236 9699
33 Wine Street, Bristol, BS1 2BQ
0117 9264306 Fax 0117 9294515
9-21 Princess Street, Manchester, M60 8AS
0161-834 7201 Fax 0161-833 0634
16 Arthur Street, Belfast, BT1 4GD
01232 238451 Fax 01232 235401
71 Lothian Road, Edinburgh, EH3 9AZ
0131-228 4181 Fax 0131-229 2734
The HMSO Oriel Bookshop
The Friary, Cardiff CF1 4AA
01222 395548 Fax 01222 384347

HMSO's Accredited Agents
(see Yellow Pages)

and through good booksellers

ISBN 0-10-131762-

9 780101 317627